

សាកលវិទ្យាល័យនំរតុន
NORTON UNIVERSITY

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

*****W*****

មុខវិជ្ជា: ខេមរេវិទ្យា

ណែនាំនិងបង្រៀនដោយ: លោកបណ្ឌិតសាស្ត្រាចារ្យ ស៊ី ឈុំឡុង

រៀបរៀងនិងសង្ខេបអត្ថបទរឿង: ចៅកែចិត្តចោរ

ស្រាវជ្រាវដោយនិស្សិតឈ្មោះ: គាំ ប៊ុនរ៉ានុត

ID: B20230119

Department of: Law

ក្រុម: Law A1

ឆ្នាំសិក្សា: ២០២២-២០២៣

និពន្ធរឿងដោយលោក: ពៅ យូឡេង និង លោក អ៊ុំ ឈឹន

អារម្ភកថា

ជាបឋមនាងខ្ញុំសូមគោរពដល់សំណាក់ទ្រង់ឯកឧត្តម លោកឧញ៉ា លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អ្នកនាងកញ្ញា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ប្រិយមិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ ក្រុមនិស្សិត និងបងប្អូនដែលស្រឡាញ់នូវសម្បត្តិវប្បធម៌ដ៏សម្បូរបែបរបស់ អក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ជាទីគោរពស្រឡាញ់។ នាងខ្ញុំជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្ត្រឆ្នាំទី១ជំនាន់ទី១១នៃសាកលវិទ្យាល័យន័រតុន។

នាងខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីរីករាយខ្លាំងណាស់ ក្នុងចំពោះកិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់លោកគ្រូបណ្ឌិតសាស្ត្រាចារ្យ ស៊ី ឈុំឡុង ដែលទាក់ទងនឹងកម្រអក្សរសាស្ត្រខ្មែរដើម្បីដកស្រង់នូវអត្ថបទនៃរឿងមួយចំនួនយកមកបកស្រាយអោយបានស៊ីជម្រៅបន្ថែមពីនោះទៀត ក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះនាងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ថ្មីៗចំពោះការហ្វឹកហាត់នូវសមត្ថភាព។

ក្នុងការចងក្រងអត្ថបទនេះឡើងដោយនាងខ្ញុំបានដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅរឿង តាមប្រព័ន្ធឯកសារ Internet និងតាមរយៈឯកសារផ្សេងៗ យកមកបញ្ចូលគ្នាដើម្បីអោយក្លាយទៅជាចំណីអាហារម្នាក់ៗ នឹង ជាចំណេះដឹងមួយថ្មីសម្រាប់ផ្តល់ជូនប្រិយមិត្តអ្នកអាន រួមទាំងសិស្ស និស្សិតផងដែរ។

អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ប្រសិនបើមានកំហុសខុសឆ្គងដោយអចតនាក្នុងប្រការណាមួយ សូមទ្រង់ឯកឧត្តម លោកឧញ៉ា លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អ្នកនាងកញ្ញា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ប្រិយមិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ ក្រុមនិស្សិត និងបងប្អូនទាំងអស់ជួយបញ្ជាក់មតិក្នុងនៃស្ថាបនារាល់ចំណុចខ្វះខាតរបស់នាងខ្ញុំ។

រាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ៨ ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០២៣

ហត្ថលេខានិងឈ្មោះនិស្សិត

គាំ ប៊ុនរ៉ានុត

រឿង: ថៅកែចិត្តចោរ

* សេចក្តីផ្តើម

រឿងថៅកែចិត្តចោរបានចងក្រងឡើងតាមរយៈរចនាបថរបស់សិល្បៈល្ខោននិយាយដោយអ្នកនិពន្ធពីរូប គឺ លោក ពៅ យូឡេងនិងលោកអ៊ុំឈីន។ រឿងនេះបានកើតឡើងក្រោយពីប្រទេសកម្ពុជាទទួលបាននូវឯករាជ្យពីរបបអាណានិគមនិយមបារាំងនាឆ្នាំ១៩៥៣។ នៅក្នុងដំណាក់កាលនោះផងដែរគឺជាពេលដែលខ្មែរចាប់ផ្តើមប្រជែងគ្នាដើម្បីរស់ជាពិសេសការស្រាវប្រទាញយកផលចំណេញរបស់ពួកនាយទុនអ្នករកស៊ីដែលមានគំនិតលោភលន់ជាដើម។

រឿងថៅកែចិត្តចោរគឺជារឿងដែលបានបង្ហាញអំពីអំពើអយុត្តិធម៌របស់បុគ្គលអ្នកមានលុយរួមទាំងអ្នកមានអំណាចអាចឈ្នះនូវអ្វីៗគ្រប់បែបយ៉ាងទាំងអស់ពោលគឺឈ្នះទាំងយុត្តិធម៌របស់កម្មករឈ្នះទាំងអាជ្ញាធរដែលជាអ្នកកាន់ច្បាប់របស់រដ្ឋនាសម័យនោះ។ លើសពីនេះទៀត ក្នុងរឿងនេះបានបង្ហាញពីចិត្តកំណាចសាហាវយោធរបស់ថៅកែ ការប្រកាន់ជំហរយុត្តិធម៌ ការមិនបែកបាក់សាមគ្គីរបស់កម្មករទោះត្រូវបាត់បង់អាជីពក៏ដោយ។ ហើយក្នុងរឿងនេះដែរក៏បានឆ្លុះបញ្ចាំងថាសម័យកាលនោះអំណាចទឹកប្រាក់មានអានុភាពខ្លាំងក្លាណាស់ដោយអាចប្រើមនុស្សធ្វើអ្វីៗបានទាំងអស់ពោលគឺមានប្រាក់គឺមានអំណាច។

នៅថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៨១ រឿងនេះត្រូវបានគេថតចម្លង និងកែសម្រួលឡើងវិញដោយនាយកដ្ឋានសិល្បៈនៃក្រសួងយោស-នាការ បន្ទាប់មកត្រូវបានគេបញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីសិក្សា នាសាលាចំណេះដឹងទូទៅសម្រាប់ថ្នាក់ទី១១ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៨៩។

I. ការបង្ហាញអត្ថបទ

ក. អត្ថបទ

១. ចំណងជើង: ចំណងជើងរឿងនេះគឺ រឿងថៅកែចិត្តចោរ
២. ប្រភព: មកពីប្រទេសកម្ពុជា។
៣. ប្រភេទ: រឿងថៅកែចិត្តចោរ តាក់តែឡើងជាប្រភេទសិល្បៈល្ខោននិយាយ។
៤. ចលនា: ស្ថិតនៅក្នុងចលនាអក្សរសិល្ប៍ខេមរនិយមព្រោះដំណើរនៃសាច់រឿងឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីជីវភាពរស់នៅរបស់កម្មករខ្មែរក្នុងសម័យកាលនាយទុនជិះជាន់។

ខ. អ្នកនិពន្ធ

១. ឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ: រឿងនេះចងក្រងតាក់តែឡើងដោយលោក ពៅ យូឡេង និង លោក អ៊ុំ ឈីន។
២. ជីវប្រវត្តិរបស់អ្នកនិពន្ធ: លោក ពៅ យូឡេងកើតនៅក្នុងឆ្នាំ ១៩១៩ នៅស្រុក កំពង់សោម ខេត្តកំពត(ឈ្មោះស្រុកខេត្តនាសម័យនោះ) ។ ឪពុករបស់លោកឈ្មោះ ពៅ ឡុង ជាស្មៀនសាលាស្រុក និងម្តាយលោកឈ្មោះ អ៊ុំ រស់។ ពេលដែល

កុមារ ពៅ យូឡេងអាយុបាន ៣ឆ្នាំលោកឪពុក អ្នកម្តាយរបស់លោក បានផ្លាស់មកបម្រើការងារនៅ ឃុំក្រគរ ស្រុកលាជ ខេត្ត ពោធិ៍សាត់ ពីកុមារភាពលោកមាននិស្ស័យ ខាងកីឡា សិល្បៈ ពេលសម្រាកអំពីការសិក្សា លោកតែងតែលេងកីឡា និងចូល ក្នុងរោងល្ខោន សុំគេវាយសួរល្ខោន។អាយុ១៣ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៣២ លោកបានប្តូរសាលាមករៀននៅ បឋមសិក្សាប្រុងស្ទីរ បូជាំង ភ្នំពេញ។អាយុ១៩ឆ្នាំលោកបានប្រឡងជាប់ ធ្វើជាគ្រូ បឋមសិក្សា បង្រៀននៅ បឋមសិក្សាបាភ្នំ ខេត្តព្រៃវែងនិងជួយហ្វឹកហាត់ កីឡាបាល់បោះនិងកីឡា បាល់ទះដល់សិស្ស ។អាយុ២៥ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៤៤ លោកបានត្រឡប់មកធ្វើជាគ្រូបង្ហាត់ កីឡា នៅរាជ ធានីភ្នំពេញ ក្នុងស្ថានភាពប្រទេសមានភាពតានតឹង លោកបានធ្វើជាគ្រូបង្ហាត់កីឡា និងជាសិល្បករ ក្នុងក្រុមល្ខោនជាតិ លោក បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងច្រើនក្នុងវិស័យសិល្បៈ វប្បធម៌ខ្មែរ។អាយុ៤០ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៥៩ លោកទទួលបាន ឋានៈជាបាងហ្វាង សាលាជាតិផ្នែកល្ខោន(ក្របខណ្ឌសាកលវិទ្យាល័យវិចិត្រសិល្បៈ) លោកបានចូលរួមជាមួយមិត្តភក្តិក្នុងការតាក់តែងនិពន្ធ រឿង ល្ខោនសម្រាប់ សំដែងនិងផ្សាយតាមវិទ្យុជាតិ និងចងខ្សែភាពយន្តជាច្រើនរឿងទៀត។ ឆ្នាំ១៩៧០~១៩៧៥ លោកបានចូល និវត្តន៍ តែលោកនៅតែចូលរួមចំណែក ក្នុងវិស័យសិល្បៈតាមរយៈ ទូរទស្សន៍ភាពយន្ត ។ក្រៅពីនោះលោកឆ្លៀតជួយបង្ហាត់ បង្រៀន ក្រុមសិល្បៈអគ្គសេនាធិការទី៥របស់រាជធានីភ្នំពេញ។ក្រោមរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ លោកត្រូវបានជម្លៀសទៅរស់ នៅស្រុក ពារាំង ខេត្ត ព្រៃវែងជាកសិករ។ក្រោយថ្ងៃ៧ មករា ឆ្នាំ១៩៧៩ លោកមានតួនាទីជាអនុប្រធានទី៤ នៃមជ្ឈមណសិក្ស និងជាប្រធាននាយកដ្ឋានសិល្បៈ ក្រសួងយោសាសនាការ និងវប្បធម៌ នៅខែកក្កដាឆ្នាំ១៩៨០ លោកត្រូវបាន បក្សនិងរដ្ឋបាត់តាំង ជាឯកអគ្គរដ្ឋទូត កម្ពុជាប្រចាំនៅប្រទេសឥណ្ឌា ។ជាអវសាន ដោយសារការបាក់កម្លាំងក្នុង សម័យកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ លោកត្រូវធ្លាក់ខ្លួន ឈឺធ្ងន់ ក្នុងបេសកកម្ម ហើយត្រូវបានបញ្ជូនទៅព្យាបាលនៅអាណ្លីម៉ង់ ខាងកើត និងត្រូវបានអនិច្ចកម្មនៅ ប្រទេសអាណ្លីម៉ង់ខាងកើតក្នុងឆ្នាំ ១៩៨០...។ ចំពោះប្រវត្តិរបស់លោក អ៊ុំ ឈឺន ពុំមានឯកសារ មួយណាបានបញ្ជាក់ឲ្យ បាន ច្បាស់លាស់ ឡើយ។

៣. ស្នាដៃសំខាន់ៗ: ស្នាដៃសហការតាក់តែងរបស់លោកទាំងពីរមាន៖

- +រឿងបកប្រែ៖**
 - រឿង បាឡែទ័យា (រឿងបារាំង)
 - រឿង គ្រូពេទ្យបិតមុខ(បារាំង)
 - រឿង នាងរត់រកអ្នក(សូវៀត)
 - រឿង សុបិននាគត្រីមួយនៅនិទាយរដូវ(អង់គ្លេស)
- +រឿងនិពន្ធថ្មីមាន៖**
 - រឿង ថៅកែចិត្តចោរ
 - រឿង ព្រះអាទិត្យរះ
 - រឿង សំបុកឥតមេបា
 - រឿង ឫទ្ធិសែននាងកង្រី...។
- +រឿងរៀបរៀងជាល្ខោនវិទ្យុមាន៖**
 - រឿង សព្វសិទ្ធិ
 - រឿង កុលាបប៉ែលិន
 - រឿង ផ្កាស្រពោន
 - រឿង សូផាត
 - រឿង ស្នេហាស្រុកស្រែ
 - រឿង ចិត្តសត្យា

- រឿង អ្នកតាឃ្លាំងមឿង...។
- +ស្នាដៃដឹកនាំសម្តែង និងតួសំដែងក្នុងខ្សែភាពយន្តមាន៖
- រឿង សព្វសិទ្ធិ
- រឿង អ្នកតាឃ្លាំងមឿង
- រឿង ព្រះគោ ព្រះកែវ
- រឿង ប្រវត្តិជ័យវរ្ម័នទី៧...។

គ. កាលកំណត់តែង

១. ថ្ងៃខែឆ្នាំនៃការតាក់តែង៖ នៅថ្ងៃទី៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៥៦។
២. ថ្ងៃខែឆ្នាំនៃការបោះពុម្ព៖ បន្ទាប់ពីការកែសម្រួលរួច រឿង ថៅកែចិត្តចោរ ត្រូវបានគេបោះពុម្ពឡើងវិញនៅឆ្នាំ១៩៨៩ ដោយក្រសួងដែលពាក់ព័ន្ធ។

ឃ. សង្ខេបបរិយាកាស

១. កាលប្រវត្តិ៖ ដំណើររឿងនេះបានកើតឡើងនៅចន្លោះឆ្នាំ១៩៥៤-១៩៥៦។
២. ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ៖មានព្រឹត្តិការណ៍២២ជំពូក៖ក្រៅប្រទេសនិងក្នុងប្រទេស។
- ព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងប្រទេស៖ ជប៉ុនបានអារកាត់ខេត្តបាត់ដំបង និងសៀមរាបឲ្យទៅប្រទេសសៀមក្នុងឆ្នាំ១៩៤០ តាមសន្ធិសញ្ញាក្រុងតូក្យូ គឺនៅចុងសម័យកាលព្រះបាទស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស។
- ព្រឹត្តិការណ៍ក្រៅប្រទេស៖ នៅដើមឆ្នាំ ១៩៥២ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស នៅសហភាពសូវៀតបានបើកសន្និសីទនៅ ទីក្រុងស៊ីណៃវស្គីពីបញ្ហាឥណ្ឌូចិន។

II. ការវិភាគអត្ថបទ

ក. ស្ថានភាពរឿង

១- សង្ខេបរឿង

មនុស្សបីនាក់ និងក្រោយពីបើកឡានទៅបុកឡានថៅកែ ហុងលី បង្កឱ្យស្លាប់មនុស្សម្នាក់ ជាច្រើននាក់រួចមក ពូហំ បានមករកថៅកែនៅផ្ទះដើម្បីទារប្រាក់ថ្លៃឈ្នួលចំនួន ១ម៉ឺនរៀល ដែល ថៅកែជួលគាត់ឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើនេះ ពេលមកដល់មិន ជួបនឹងថៅកែទេ គាត់បានជួបនឹងជានីត។ ពូ ហំបាននិយាយរឿងនេះប្រាប់ជានីត។ ជានីតបានបញ្ចុះឱ្យគាត់រត់គេច ព្រោះដឹង ថាជាការកំពុង តែតាមរកចាប់គាត់។ ពូហំមិនព្រមធ្វើតាមជានីតប្រាប់ទេ។ ជានីតបានឱ្យពូហំជូនរង់ចាំថៅកែ។ ពេលនោះ ថៅកែបានមកដល់ពូហំក៏ស្ទុះទៅស្នាក់ទារលុយ១ម៉ឺនរៀលតាមការសន្យា តែត្រូវថៅ កបដិសេធ ធ្វើមិនដឹងមិនឮ រួចប្រាប់ឱ្យពូ ហំរត់គេចខ្លួនដោយឱ្យប្រាក់២០០រៀល។ ពូហំមិនព្រម ក៏បង្កឱ្យមានការប្រកែកគ្នាខ្លាំងៗរវាងពូហំមកមកសុខ គង់ ទ្រី ពួកគេក៏ ចេញមកមើល។ ជានីតបាន រៀបរាប់រឿងថៅកែឈ្មោះជាមួយពូហំប្រាប់ពួកគេ។ ថៅកែនៅតែមិនព្រមឱ្យលុយទៅពូហំ រីឯពូហំ វិញក៏មិនព្រមចេញទៅណាដែរ គាត់នៅតែជជែកទាមទារ ទោះបីថៅកែគំរាមយ៉ាងណាក៏ដោយ។

នាងយ៉ាន ប្រពន្ធពូហំដោយបាត់ប្តីមិនឃើញមកផ្ទះក៏ទៅផ្ទះថៅកែ ចែដន្យបានជួបពូហំ និងថៅកែកំពុងឈ្មោះប្រកែក គ្នា។ ថៅកែបាននិយាយកុហកនាងយ៉ានពីការប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ របស់ពូហំ។ ថៅកែធ្វើជាចិត្តល្អប្រាប់នាងយ៉ានថាឱ្យពូហំរត់ គេចខ្លួនទៅ។ ថៅកែថែមទាំងឱ្យ លុយទៅនាងយ៉ាន៣០០រៀល តែត្រូវពូហំហាមមិនឱ្យទទួលយកឡើយ។ នាងយ៉ានមិនដឹង

សាច់រឿង បានជឿតាមសម្តីចៅកែ។ នាងបានអង្វរថ្មីឱ្យរត់គេច ព្រោះគាត់មិនចង់ឱ្យថ្មីជាប់គុក តែត្រូវពូហំបដិសេធ និងថែមទាំងច្រឡោតខឹងនឹងនាងយ៉ានជាប្រពន្ធថែមទៀត។ ជានីត បាន ឃាត់ពូហំ តែត្រូវចៅកែគំរាមបញ្ឈប់ពីការងារ។ ជានីត មិនខ្លាចទេ ថែមទាំងតមាត់យ៉ាងខ្លាំងជា មួយចៅកែរហូតដល់កម្មករ សុខ មាន គង់ ទ្រី ចេញមក។ ពេលនោះទំនាស់ កាន់តែរីកធំឡើងៗ ហើយជជែកបើកកាយកាន់តែខ្លាំង បានធ្វើឱ្យអ្នកទាំងអស់គ្នាដឹងពីអំពើអាក្រក់របស់ចៅកែ។ អ្នកទាំងអស់ ជួយគាំទ្រខាងពូហំ។ ដោយឃើញសភាពការណ៍មិនស្រួល ចៅកែបានប្រើល្បិច បំបែកដោយសន្យាឱ្យលុយទៅកម្មករ សុខ មាន គង់ ទ្រី ម្នាក់ៗ១ម៉ឺនរៀល ដោយគ្រាន់តែធ្វើមិន ដឹងមិនឮពេលមាននគរបាលមកសួរ។ ក្រោយពីស្តាប់ការពន្យល់របស់ពូហំ ជានីត និងនាងយ៉ាន រួចមកពួកគេមិនព្រមធ្វើតាមចៅកែឡើយ។ បន្ទាប់មកក្រុមនគរបាលបានចូលមកដល់។ ក្រោយ ពី សាកសួរដឹងរឿងហេតុអស់ហើយ សែហ្វបានបញ្ជាទៅភ្នាក់ងារនគរបាលឱ្យចាប់ខ្លួនពូហំទៅ ក្រសួងនគរបាល។ គង់គ្រាន់តែ ស្រែករកយុត្តិធម៌មួយម៉ាត់ប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវក្រុមនគរបាលចាប់យក ទៅដាក់គុកជាមួយពូហំទៀត។ ចំណែកកម្មករដទៃទៀតត្រូវ ចៅកែដេញលែងឱ្យធ្វើការចាប់ពីថ្ងៃ នោះមក។

២- តួអង្គ៖

- ពូហំ : ជាតួអង្គឯក
- ជានីត : ជាតួអង្គរង
- ចៅកែ : ជាតួអង្គរង
- នាងយ៉ាន : ជាតួអង្គបន្ទាប់បន្សំ
- សុខ មាន គង់ ទ្រី : ជាតួអង្គបន្ទាប់បន្សំ
- សែហ្វ : ជាតួអង្គបន្ទាប់បន្សំ
- ភ្នាក់ងារនគរបាល : ជាតួអង្គបន្ទាប់បន្សំ
- យាយចាន់ កាទូច ចៅកែ ហុង លី : ជាតួអង្គរំលឹក។

៣- កាលអាកាស៖

- កាល៖ ដំណើររឿងប្រព្រឹត្តទៅ១ថ្ងៃពេញ។
- អាកាស៖ រោងជាងជួសជុលរថយន្ត ចៅកែ របស់ពូហំ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។

១. អត្ថន័យ

១- ប្រធានរឿង: ប្រធានរឿងនៃ រឿងចៅកែចិត្តចោរ ផ្ដោតជាសំខាន់ គឺ “អយុត្តិធម៌និងការកេង ប្រវ័ញ្ចរបស់ពួកនាយ ទុនមកលើកម្មករក្រីក្រ” ។

២- មូលបញ្ហារឿង: ចំពោះមូលបញ្ហានៃរឿងចៅកែចិត្តចោរបានលើកយកបញ្ហាសំខាន់ៗជាច្រើនមកបង្ហាញ ៖

- បញ្ហាអំពើពុករលួយក្នុងសង្គម: បញ្ហានេះជាបញ្ហាដ៏ចម្បងមួយដែលកើតឡើងស្ទើរគ្រប់ ទិសទីក្នុងសង្គមនៅលើពិភព លោកគ្រាន់តែតិចឬច្រើនតែប៉ុណ្ណោះ។ បញ្ហាពុករលួយនេះបើកើតឡើងនៅទីណា ទីនោះប្រាកដជានឹងជួបនូវបញ្ហាវិកលចរិតឱ្យ មានបញ្ហាសង្គម ផ្សេងៗជាច្រើនដែលរីកសាយភាយមិនចេះចប់មិនចេះហើយ ប្រៀបដូចជាដំបៅស៊ីរូង ដូច្នេះដែរ។ តាមរយៈ រឿងចៅកែចិត្តចោរយើងឃើញថា អំពើពុករលួយបានកើតឡើង តាមរយៈការស៊ីសំណូករវាងនាយទុននិងអ្នកមានអំណាចដើម្បី បិទបាំងអំពើអាក្រក់ របស់ខ្លួន ដែលកើតឡើងនៅក្នុងសម័យឯករាជ្យ។ ជាក់ស្តែងតាមរយៈតួអង្គចៅកែឡាន បានយកលុយទៅ ដោះស្រាយ ឬសម្រួលជាមួយក្រសួងគិញ ដើម្បីទប់កុំឱ្យគេរឿង ក្នុងករណីឡានរបស់ចៅកែបង្កគ្រោះថ្នាក់រហូតធ្វើឱ្យស្លាប់ មនុស្សបីនាក់ហើយ និង ករណីដែលចៅកែបានខ្ចីប្រាប់ដល់ភ្នាក់ងារនគរបាលជាតិ ក្រោយពីកម្មករទាំងអស់ បាន ចោទថា ចៅកែជាអ្នកផ្តើមគំនិតបញ្ជាឱ្យពូហំបង្កគ្រោះថ្នាក់ឡើង ពេលនោះ នគរបាលជាតិមិនបានចាប់ខ្លួនចៅកែដែលជាមេគំនិតនោះ

ទេ គឺចាប់ខ្លួនតែពូហ៍ម្នាក់គត់ ដែលបង្ហាញអំពីភាពអយុត្តិធម៌មួយចំពោះអ្នកទន់ខ្សោយដោយសារតែនាយទុនប្រើទឹក ប្រាក់ស្តុក ប៉ាន់ទិញ ទឹកចិត្ត មន្ត្រីរាជការ។

ឧទាហរណ៍១: នៅត្រង់ឆាកទី២ ទំព័រទី៨ (បោះពុម្ពឡើងវិញដោយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ឆ្នាំ២០០៩) ត្រង់ពេល ដែលថៅកែនិយាយជាមួយជានីតថា "អញទៅ ស្នាក់ខ្ញុំបងក្រសួងគិតហើយ តែមិនដឹងជាបានផលយ៉ាងណា? តែនៅផ្ទះប្រយ័ត្នមើល បើ មានមនុស្ស ចម្លែកមកសួរ ឆ្លើយថាមិនដឹងៗទៅ"។

ឧទាហរណ៍២: នៅត្រង់ឆាកទី៧ ទំព័រទី៣១ ត្រង់ពេលដែលនគរបាលមកចាប់ខ្លួន ពូហ៍ ហើយ ពេលនោះទាំងម៉ឺន យ៉ាន ទាំងជានីត ទាំងពូហ៍ ហើយនិងកម្មករទាំងបួន (គង់ មាន ទ្រី សុខ) សុទ្ធតែបានប្រាប់ដល់សែហ្វអំពីអំពើអាក្រក់របស់ ថៅកែ តែថៅកែបានទៅ ឱ្យបង្អាក់សហ ដូចដែលរឿងបង្ហាញ "ជានីត ខ្ញុំបានឱ្យយោបល់ហើយ តើឈ្មោះនេះឯង ដែលខ្ញុំស្រែក ចង្អុលថាចោរនោះ ពេលដែលពួកលោកមកដល់ (ថៅកែអូសដែនគរបាល ទៅឱ្យបង)។ សច្ចៈ "តាងនាមក្រសួងនគរបាល ខ្ញុំ សម្រេចថា នាំខ្លួនឈ្មោះ ហំទៅក្រសួង នគរបាលជាតិ ... (ភ្នាក់ងារនគរបាលក៏ប្រតិបត្តិតាម។ ចាប់តែពូហ៍)"។

លើសពីនេះទៅទៀត នៅត្រង់កន្លែងសន្ទនារវាងពូហ៍ និងជានីតដែលពូហ៍បាន រៀបរាប់ អំពីមូលហេតុដែលគាត់ ប្រព្រឹត្តអំពើបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់អ្នកដទៃដើម្បីបានលុយ រស់ ដោយចោទ ប្រកាន់ទៅលើសង្គមដែលមានអំពើពុករលួយស៊ីសំណូក។ ជាក់ស្តែង ដូចនៅត្រង់ឆាកទី១ ទំព័រទី៦ « ជានីត : នេះហើយសង្គមសក្តិភូមិគ្មានរបៀបបណ្តោយ មនុស្សប្រយុទ្ធគ្នាតាម ចិត្តប្រកាប ប្រចាក់គ្នាបោកបន្លំគ្នាច្រើនគ្នាកេងប្រវ័ញ្ចគ្នារហូត ដល់ច្បាំងគ្នាដើម្បីតែម្យ៉ាង គឺដើម្បីរស់ទៅ តាម សេចក្តីលោភ មិនចេះឆ្អែត។ នេះហើយ សង្គមពុករលួយដែលអ្នកប្រសប់ចេះតែសប្បាយនៅ ចំពោះមុខមនុស្សភាគច្រើន ដែល វេទនាពីរឿង រស់...."។

អំពើពុករលួយនេះហើយដែលកើតមាននៅក្នុងសង្គមនាសម័យនោះ ហើយដែល ធ្វើឱ្យអ្នកស្លូតត្រង់ត្រឹមត្រូវរងនូវអំពើ អយុត្តិធម៌ អំពើកេងប្រវ័ញ្ច អំពើតាបសង្កត់ ត្រូវរស់ នៅដោយជើងតា ដើម្បីរស់ខ្លួនឯង សត្វគិតទុកដទៃសាប មិនសម្រាប់គ មាន តែទុកឱ្យខ្លួនស្លាប់។

- បញ្ហាកេងប្រវ័ញ្ចរបស់នាយទុនមកលើអ្នកក្រីក្រទន់ខ្សោយ : ទន្ទឹមនឹងបញ្ហាពុករលួយ បញ្ហាដែលគេសង្កេតឃើញនៅ ក្នុងរឿងមួយទៀតនោះគឺ បញ្ហាកេងប្រវ័ញ្ចរបស់នាយទុន មកលើអ្នកក្រីក្រទន់ខ្សោយ។ យើងឃើញថា ការរំលោភកេងប្រវ័ញ្ច របស់នាយទុនមក លើអ្នកក្រីក្រទន់ខ្សោយនេះគឺអ្នកមានអាងខ្លួនថា មានលុយ បានប្រើលុយជានុយ ជា អន្ទាក់សម្រាប់អូស ទាញអ្នកក្រីក្រ អ្នកទន់ខ្សោយ អ្នកត្រជរចង់រស់ឱ្យហ៊ានប្រព្រឹត្តអំពើ ដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់ អំពើអាក្រក់ដែលសង្គមស្អប់ខ្ពើម ការ បង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់អ្នកដទៃ ដើម្បីខ្លួនបានរស់ ព្រោះបើខ្លួនគេមិនស្លាប់ មានតែរង់ចាំស្លាប់ខ្លួនឯង។ ករណីនេះគឺថៅ កែរបស់ពូហ៍ តែម្តង ថៅកែឡានដើម្បីការរកស៊ីរបស់ខ្លួនហ៊ានសូម្បីតែធ្វើអំពើស្មោកគ្រោក ដោយបានសន្យានឹងពូហ៍ បើបុកឡានរបស់ថៅកែ ហុងលីបាន នឹងបានទទួលប្រាក់១ ម៉ឺនរៀល ដោយត្រូវការលុយជាចាំបាច់ផង ពូហ៍បានប្រថុយធ្វើដើម្បីឱ្យគ្រួសាររស់សុខ ចិត្ត មានឈ្មោះមិនល្អ រត់ចោលស្រុក ប៉ុន្តែពេលដែលពូហ៍ធ្វើការងារបានសម្រេចថៅកែ ឡានរបស់គាត់បែរជាមិនគោរពពាក្យសន្យា ហើយថែមទាំងចោទពូហ៍ថាជាអ្នកបង្ក គ្រោះថ្នាក់ និងធ្វើឱ្យឡានរបស់ខ្លួនខូចខាតទៀត ចុងក្រោយ ពូហ៍ត្រូវបាននគរបាល ចាប់ខ្លួន ចំណែកឯថៅកែរស់នៅធម្មតា ដែលត្រង់នេះបានបង្ហាញ ឱ្យយើងឃើញនូវ អំពើអយុត្តិធម៌ពីសំណាក់ថៅកែដែល បំពានតាបសង្កត់បោកប្រាស់កម្លាំង និងទឹកចិត្ត របស់កម្មករ។

ឧទាហរណ៍: នៅត្រង់ឆាកទី២ ទំព័រទី៨ នៅពេលដែលពូហ៍ទៅទទួលរង្វាន់ពីថៅកែ តែបែរ ជាថៅកែមិនឱ្យរង្វាន់ថែម ទាំងស្តីបន្ទោសពូហ៍ថែមទៀតផង។

- ហំ : ខ្ញុំដឹងថាគេរកចាប់ខ្ញុំហើយ បានជាខំភ្លៀតមកបើកលុយរង្វាន់ រួចនឹងអាលគច។
- ថៅកែ : យីអានេះ វង្វេងខ្លួនហើយ! គិតតែរង្វាន់ជាប់គុកឯណោះមិនគិតទេ។ ទៅរត់

ឱ្យបាត់ពីទីនេះទៅ!

- ហំ : ថៅកែមេត្តាឱ្យលុយមកសិន!

- ថៅកែ : (ហូតកាបូបយកលុយ) ហ្នឹ! យក២០០រៀលរួចទៅឯណាឱ្យបាត់ទៅអាចង វាយក៍។ - ហំ : កាលដែលថៅកែ មានប្រសាសន៍នឹងខ្ញុំថាឱ្យខ្ញុំម៉ឺន! ទាល់តែប៉ុណ្ណឹងដែរបានខ្ញុំប្រថុយ លក់ស្បែក។

- ថៅកែ : យីអានេះ! អញមិនដឹង! បើ២០០មិនយកអញមិនដឹងអីទេទៅ! ចេញទៅ! ធ្វើឱ្យ អញមាន រឿងដោយសារ ផងឥឡូវមករំអុករក១ម៉ឺនទៀតអាណាតាមអាងទាន់។

- ហំ : ព្រះតេជគុណ ខ្ញុំទុកជាម៉ែឱបើយ មេត្តាខ្ញុំចុះ។ ជីវិតខ្ញុំថ្លៃតែ១រៀលមុនទេម្តេចព្រះ បាទម្ចាស់មានប្រសាសន៍ ណាទៅវិញ។ ឱ្យខ្ញុំភ្លាមមក១ម៉ឺនដូចជាបោះចោលឱ្យសត្វ លង់ទឹកទៅចុះ។ ព្រះតេជគុណស្គាល់ចិត្តខ្ញុំស្រាប់ហើយស៊ីស្លាប់រស់ នឹងព្រះតេជគុណ យ៉ាងណាៗ.....។

- ថៅកែ : យីអានេះ និយាយច្រើនណាស់ អញថាមិនដឹងៗហើយ។ យកឡានអញទៅបុក គ ខូចឡានអញងាប់មនុស្ស ៣នាក់ រឿងវាវនឹងអាងនេះសម្បើមណាស់ បោកវាក្តីផង ឥឡូវមក រឹតឯងមួយទៀត។ ជានីតជួយគិតមើល អានេះវាគិតជញ្ជាក់ ឈាមឯង ឱ្យនៅត ស្បែកនិងឆ្អឹងតែម្តង។

- ហំ: ព្រះតេជគុណជ្រាបស្រាប់ហើយ! ខ្ញុំបរឡានបុកគេគឺធ្វើតម្រូវចិត្តព្រះតេជគុណ។

បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត នៅត្រង់ឆាកទី១ ទំព័រទី៦ ត្រង់កន្លែងដែលពូហំ និងជានី ត ជជែកគ្នាអំពីរឿងសង្គម ដែល ជាសង្គមសក្តិភូមិ សង្គមពុករលួយ សង្គមអយុត្តិធម៌ អ្នក មាន នាយទុនគាបសង្កត់ជិះជាន់អ្នកទន់ខ្សោយ។ ដូចដែលមាននៅ ក្នុងឃ្លាសន្ទនា ខាង ក្រោមនេះ ស្រាប់។

- ជានីត : ទំព័រទី៦ត្រង់សម្តី...នេះហើយសង្គមនាយទុនមនុស្សជិះជាន់មនុស្សព្រោះពួក ឈ្នះចេះរៀបចំគ្នាដើម្បីបង្កាត់ មួយចេញឱ្យធ្វើជាបង្កើតផលឱ្យខ្លួនរស់បានស្រួល។

- ហំ ក្លាយបានរៀន ក្លាយចេះរកពាក្យចំៗថាបាន។

- ជានីត : ពូឯងហ្នឹងក៏សម្លាប់គេ ដើម្បីខ្លួនរស់ដែរ។

- ហំ: ពូមានចង់ឯណាក្លាយ តជីវិតវាបង្ខំពូទេតើ! ដូចពូបានជម្រាបក្លាយរួចមកហើយស្រាប់។

- ជានីត : ថៅកែហ្នឹងបង្ខំពូឯង។

ដូចនេះយើងឃើញថានៅក្នុងសម័យនោះបញ្ហានាយទុនដែលធ្វើបាបមកលើអ្នក ក្រីក្រ ទន់ខ្សោយ ដើម្បីផល ប្រយោជន៍ខ្លួន ដែលមិនចេះឆ្អែតមិនចេះឆ្អន់។

- បញ្ហាជីវិតនិងតម្រូវការរស់នៅ: ជីវិតគឺជារបស់ដ៏មានតម្លៃបំផុតសម្រាប់មនុស្ស។ ដើម្បី ឱ្យជីវិតរស់នៅគង់វង្ស មនុស្ស ត្រូវតែបង្ខំចិត្តហ៊ានប្រព្រឹត្តនូវអំពើសព្វបែបយ៉ាងទោះបីជា ដឹងថា អំពើនោះជាអំពើអមនុស្សធម៌ ឬផ្ទុយពីច្បាប់សង្គមហាមឃាត់ ក៏ដោយ។ ដោយសារបញ្ហាជីវិត និងជីវភាពគ្រួសារទើបពូហំសម្រេចចិត្តស៊ីឈ្នួលថៅកែ ដោយ បើក ឡានទៅបុកឡានថៅក ហុង លី។ ការសម្រេចចិត្តរបស់ពូហំនេះជាការសម្រេចចិត្ត ផ្សង គ្រោះថ្នាក់ និងជាការហ៊ានទទួលយកធ្វើរឿងអមនុស្សធម៌ ដែលសង្គមស្អប់ខ្ពើម។ ការសម្រេច ចិត្តនេះក៏ព្រោះតែពូហំ ចង់បានលុយ១ម៉ឺនរៀល យកមកផ្គត់ផ្គង់ជីវភាព គ្រួសារ ដូចសម្តី ហំ នៅឆាកទី១ ទំព័រទី៦ ថា “ពូត្រូវការលុយ១ម៉ឺន គ្មាន១ម៉ឺនប្រពន្ធពូ ងាប់ ឈឺដើមទ្រូង ក្អកនេះៗ ត្រូវការសម្រាកមិនធ្វើការ តើបានអ្វីស៊ី។ ទៅពេទ្យៗឱ្យ សំបុត្រទិញថ្នាំចាក់។ ពូគ្មានលុយទិញថ្នាំ ធ្វើម្តេចទុកឱ្យប្រពន្ធពូស្លាប់ឬ? កូនស្រីពូ ប្រឡងជាប់

ចូលអនុវិទ្យាល័យនារី សាលាតម្រូវឱ្យទិញសំពត់ អាវ សៀវភៅ មុងតាម របៀបគេ មិនទិញឱ្យកូន កូនខាតរៀន។ ខាតរៀនល្ងង់ ដូចពូទៀត។ ធំឡើងវេទនា...។ ម្តាយពូគាត់ចាស់ហើយ ហើយគាត់ចង់ធ្វើបុណ្យ មុននឹងគាត់អនិច្ចកម្ម គាត់សុំលុយពូ ឱ្យពូធ្វើ ម្តេច មិនឱ្យគាត់ធ្វើបុណ្យធ្វើទានហាក់ដូចជាធ្វើទណ្ឌកម្ម សម្រាប់ជីវិតគាត់អីចឹង ...។ ពូគិតស្រេចយូរណាស់មកហើយ ពូល្បង ស្រាយរឿងនេះ តាមវិធីច្រើនណាស់ ត ទៅមិនរួចបានជាសល់តែផ្លូវមួយហ្នឹង... ។

បើតាមសម្តីពូហំខាងលើនេះ អាចបញ្ជាក់បានថា ពូហំ ជាមនុស្សមានវិចារណញ្ញាណ មានការ គិតគូរយ៉ាងល្អិតល្អន់ ជាពិសេសមុននឹងគាត់ធ្វើកិច្ចការអ្វីមួយគាត់តែងសាក ល្បងរកវិធីដោះស្រាយ។ ដូច្នេះបើតាមការសង្កេតពិនិត្យរបស់យើងទៅ លើសកម្មភាព របស់គាត់ យើង ឃើញថា អំពើរបស់គាត់អមនុស្សធម៌បន្តិចមែន ប៉ុន្តែពុំមែនជាអំពើ ដែលគាត់ចង់ធ្វើនោះទេ ផ្ទុយទៅវិញ មកពីដុំបាយជំរុញទៅលើវិចារណញ្ញាណ។ ជាង នេះទៅទៀតមកពីសង្គមនាសម័យនោះគ្មានការធានាលើជីវិតកម្ម ករក្រីក្រ ទើបគាត់ ប្រថុយនឹងភាពផ្សងព្រេងបែបនេះ។ មួយវិញទៀត ការហ៊ានរបស់ពូហំ នេះបានត្រឹមត ស្វែងរកការរស់របស់ ជីវិតមួយខណៈពេលៗ ប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺមិនបានធ្វើមានបានជាដុំ កំភួននោះឡើយ។

ដូចនេះដោយសារបញ្ហាជីវិត និងជីវភាពគ្រួសារគាបសង្កត់ពិតបានបង្ខំឱ្យពូហំ ហ៊ានប្រព្រឹត្តអំពើមួយក្បត់នឹងឧត្តមគតិ ក្បត់នឹងសីលធម៌ ព្រមទាំងផ្ទុយពីច្បាប់ដែលបាន កំណត់។ ប្រការគួរឱ្យសោកស្តាយ ទោះបីក្រដាច់ពោះស្លាប់ក៏មិនត្រូវសម្លាប់ មនុស្សឡើយ។

- បញ្ហានៃសាមគ្គីភាពរបស់កម្មករ: ជនជាតិខ្មែរជាជនជាតិមួយដែលតែងតែប្រកាន់នូវ វប្បធម៌ចែករំលែកប្រកបដោយ

ស្មារតី សាមគ្គីទាំងក្នុងការងារ ក៏ដូចជាក្នុងការរស់នៅ។ ឆ្លើយតបនឹងបញ្ហានេះ រឿងចៅកែចិត្តចោរ ក៏បានលើកយកពីបញ្ហា សាមគ្គីដ៏ស្មិតល្អ របស់ពួកកម្មករមកបង្ហាញយ៉ាងសកម្មដែលផ្ទុយពីទស្សនៈនាយទុនដែលឱ្យតម្លៃខុស ទៅលើលុយពោលគឺ “ មានលុយមានអ្វីៗទាំងអស់” ដូចសម្តី ចៅកែក្នុងឆាកទី២ បាន ពោលថា៖ “ កុំអាងទឹកចិត្តមនុស្សធម៌មើលងាយកម្លាំងប្រាក់ អា ហំ ” ផ្ទុយទៅវិញ កម្មករ បានឱ្យតម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ទៅលើទឹកចិត្តមនុស្សធម៌ និងយុត្តិធម៌ ដើម្បីពុះពារ រកស៊ីខ្មៅឱ្យ ឃើញ ដូចសម្តី ពូហំក្នុងឆាកទី២ បញ្ជាក់ថា៖ “ កុំអាងទឹកប្រាក់ ហើយមើលងាយ មនុស្ស ពេកចៅក ”។ ដោយសារបុព្វហេតុនេះហើយបានជា ចៅកែឱ្យលុយពួកកម្មករប្រើន យ៉ាងណាក៏ដោយក៏ពួកគេមិនសុខចិត្តចូលដៃជាមួយចៅកែឡើយ ហើយបែរជាមកគាំ ទ្រ និងធ្វើ ជាសាក្សីឱ្យតូចញ ក្នុងសមគ្គីរស់ បញ្ជាក់ថា៖ “ មែន! ពួកយើងចាញ់បោកចៅកែ កុំចាញ់បោកអាណានាយទុន មូលធនដែលជា ឈ្លើងជញ្ជក់ឈាម អារកយើងជិះជាន់យើង បីតញ្ជើសបីតឈាមយើងគ្រប់ពេលវេលា យើងត្រូវតែប្រមូលគ្នា ពូតដៃគ្នា ចង សាមគ្គីឱ្យស្មិតល្អ ហើយពុះពាររកស៊ីខ្មៅទាល់តែឃើញ ”។ ជាមួយគ្នា នេះទ្រឹក៏បាន ស្វាគមន៍សម្តីគង់ “ អាគង់និយាយត្រូវ ខ្ញុំ មិនព្រមយកលុយ១ម៉ឺនរបស់ ចៅកែ ដើម្បីឱ្យមិត្តអ្នកក្រដូចគ្នា ស្លាប់ដោយអយុត្តិធម៌ទ ”។

សរុបមកយើងឃើញថា កម្មករដែលធ្លាប់រស់នៅរួមសុខទុក្ខជាមួយគ្នាបានរួបរួម សាមគ្គី យ៉ាងស្មិតល្អដោយសុខចិត្ត ស្លាប់រស់ជាមួយគ្នា ដើម្បីការពារកម្មកររួមឈាមដូច គ្នា ប៉ុន្តែបែរជាត្រូវទទួលបរាជ័យទៅវិញ ដែលផ្ទុយនឹងសុភាសិតថា “សាមគ្គីរស់ បែកបាក់ សាមគ្គីស្លាប់ ”។ ទោះយ៉ាងនេះក៏ដោយ ន័យរបស់សាមគ្គីនៅតែឈ្នះ បើចាញ់មិនហៅថា សាមគ្គីនោះទេ ហើយបើចាញ់វិញក៏ចាញ់មួយរយៈពេលខ្លីឬបណ្តោះអាសន្នប៉ុណ្ណោះដោយ មូលហេតុអាជ្ញាធររក្សាច្បាប់ យុបយិតប្រព្រឹត្តអំពើ ពុករលួយជាមួយនាយទុន ដោយមិន បានគិតពីសុខទុក្ខកម្មករក្រីក្រ។ ដូច្នេះយើងមិនត្រូវស្ទាក់ស្ទើរ គឺត្រូវប្រមូលផ្តុំរួមជាកម្លាំង សាមគ្គី ដើម្បីបង្កើតបានជាមហាគ្រួសារ មានកម្លាំងខ្លាំងក្លារហូតទទួលបានជ័យជម្នះ។

៣- ទំនាស់

- **ទំនាស់ទី១:** ទំនាស់រវាងចៅក និងពូហំ។

- **បញ្ហាទំនាស់ :** ចៅកែបានជួលដោយសន្យាផ្តល់លុយ១ម៉ឺនរៀល ឱ្យពូហំបើកឡានទៅបុក ឡានចៅកែហុងលី ហើយ ចៅកែមិនគោរពតាមពាក្យសន្យា។

ដំណោះស្រាយ : ថៅកែបានទទួលជ័យជម្នះលើពូហំ និងភ្នាក់ងារនគរបាលជាតិ។ ពូហំ ត្រូវជាប់គុក ព្រាត់ប្រាស គ្រួសារ រងទុក្ខវេទនាតែម្នាក់ឯង។

- **ទំនាស់ទី២:** ទំនាស់រវាងថៅកែ និងកម្មករ (ជានីត សុខ មាន គង់ ទី)

- **បញ្ហាទំនាស់ :** ថៅកែជាមនុស្សក្បត់ពាក្យសន្យា ហើយចង់អូសទាញកម្មករ ទាំងអស់ឱ្យ គាំទ្រខ្លួន តែកម្មករទាំងអស់ បែរជាគាំទ្រពូហំ។

ដំណោះស្រាយ : ថៅកែបានទទួលជ័យជម្នះលើក្រុមកម្មករ។ កម្មករទាំងអស់ត្រូវថៅកែប ណ្តោញឱ្យឈប់ធ្វើការងារត ទៅទៀត។

- **ទំនាស់ទី៣:** ទំនាស់រវាងពូហំ និងនាងយ៉ាន

- **បញ្ហាទំនាស់ :** នាងយ៉ានមិនដឹងច្បាស់ពីរឿងពូហំ និងថៅកែ ហើយគាត់ បែរជាកាន់ជើង ថៅកែ ជឿថៅកែ មិនស្តាប់ សម្តីពូហំជាថ្មីឡើយ។

ដំណោះស្រាយ : នាងយ៉ានត្រូវពូហំគួរតិះដៀល។ នាងយ៉ានយំសោកក្នុងចិត្តខ្លួនឯងជា មនុស្សល្ងង់។

- **ទំនាស់ទី៤:** ទំនាស់រវាងគង់ និងភ្នាក់ងារនគរបាល

- **បញ្ហាទំនាស់ :** ដោយឃើញភ្នាក់ងារនគរបាលចាប់តែពូហំហើយមិនចាប់ថៅកែគង់ក៏ ស្រែករកយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារ នគរបាលបានចាប់គង់ទៀត។

ដំណោះស្រាយ : គង់ត្រូវនគរបាលចាប់វាយដំ និងដាក់ខ្នោះ។ គង់ត្រូវជាប់គុកដោយសារ សម្តី។

៤- វិភាគតួអង្គ

⊕ **ជានីត**

• **គុណសម្បត្តិ**

- មានចរិតស្មោះត្រង់ចេះគោរពចាស់ទុំ
- ជាអ្នកសិក្សារៀនសូត្រ មានចំណេះដឹងសមល្មម ជាមនុស្សមានឧត្តមគតិ ស្រឡាញ់យុត្តិធម៌
- ជួយអ្នកដែលរងនូវការចោទប្រកាន់ដោយអយុត្តិធម៌ ហ៊ានតវ៉ានឹងអំពើអយុត្តិធម៌ - ដាស់តឿនអ្នកដទៃឱ្យស្រឡាញ់ យុត្តិធម៌ មិនត្រូវធ្វើជាមនុស្សខ្វះឧត្តមគតិ
- មិនទទួលយកការបញ្ចុះបញ្ចូលពីមនុស្សអាក្រក់។

• **គុណវិបត្តិ**

- ចូលរួមក្នុងការលាក់បាំងជនប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ (ឆាកទី១)

⊕ **ពូហំ**

• **គុណសម្បត្តិ**

- ជាថ្មីដែលស្រឡាញ់ប្រពន្ធ
- ជាឪពុកដែលស្រឡាញ់កូន
- ជាកូនកតញ្ញូរកប្រាក់ដើម្បីឱ្យម្តាយធ្វើបុណ្យ - ជាមនុស្សដែលចេះត្រិះរិះពិចារណាអំពីសង្គម
- ហ៊ានចេញមុខទទួលកំហុសដើម្បីប្តូរយកសច្ចភាពត្រឹមត្រូវ (ឆាកទី៧) - មានការភ្ញាក់រឭកអំពីកំហុសរបស់ខ្លួន និង ទទួលយកកំហុស។

• គុណវិបត្តិ

- ដើម្បីតែប្រាក់ ហ៊ានប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់- ចង់បានលុយរហូតដល់ហ៊ានបង្កគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលឱ្យអ្នកដទៃស្លាប់ - ខ្វះការពិចារណាច្បាស់លាស់មុននឹងសម្រេចចិត្តធ្វើអ្វីមួយ។

⊕ **ចៅកែឡាន**

• គុណសម្បត្តិ

- ជួយទទួលយកអ្នកដែលក្រីក្រលំបាកមកធ្វើការ

• គុណវិបត្តិ

- មានគំនិតច្រណែនឈ្នានីសអ្នករកស៊ីដូចគ្នា - ហ៊ានបញ្ជាគេធ្វើអ្វីដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់ បង្កគ្រោះថ្នាក់ដើម្បីផលប្រយោជន៍ខ្លួន - មិនគោរពពាក្យសន្យា
- ប្រព្រឹត្តអំពើស្មោះថ្លៃ ពុករលួយ
- ប្រើលុយទិញទឹកចិត្តអ្នកដទៃ លាក់បាំងអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួន
- ជានាយទុនដែលកេងប្រវ័ញ្ចកម្លាំងពលកម្មកម្មករ។

⊕ **ម៉ឺងយ៉ាន**

• គុណសម្បត្តិ

- ជាប្រពន្ធដែលស្រឡាញ់ប្តី បារម្ភអំពីសុខុមាលភាពរបស់ប្តីនិងគ្រួសារ - មានការភ្ញាក់ខ្លួនចំពោះទង្វើអាក្រក់របស់ចៅក
- ដាស់តឿនអ្នកដទៃឲ្យប្រកាន់នូវយុត្តិធម៌ ភ្ញាក់រឭក។

• គុណវិបត្តិ

- ជឿសម្តីញុះញង់របស់ចៅកែចោទប្រកាន់ប្តីរបស់ខ្លួន
- ចោទប្រកាន់ប្តីរបស់ខ្លួន ខ្លាចអាចខិនដល់កិត្តិយសគ្រួសារ
- ចង់ទទួលប្រាក់ពីចៅកែដោយខ្វះការពិចារណា។

⊕ **គង់ មាន សុខ ទ្រី**

• គុណសម្បត្តិ

- ចេះដាស់តឿនមិត្តភក្តិ
- ចេះជួយគ្នាក្នុងគ្រាអាសន្ន
- ប្រកាន់នូវជំហរយុត្តិធម៌ មិនទទួលនូវសំណូកពីចៅកឡាន។

• គុណវិបត្តិ

- មានការស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការចេញមុខការពារយុត្តិធម៌ដែលឃើញជាក់ស្តែងនៅចំពោះមុខ។

៥- ឧត្តមគតិរឿង

តាមរយៈរឿងថៅកែចិត្តចោរនេះ យើងឃើញថា អ្នកនិពន្ធមានបំណងចង់ អប់រំដល់ជនានុជនគ្រប់រូបឲ្យឃើញអំពីការ ជិះជាន់របស់នាយទុន ស្មារតីការពារយុត្តិធម៌ ការប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយរបស់នាយទុន និងមន្ត្រីរាជការព្រមទាំងការតស៊ូដើម្បី សច្ចភាព នៅក្នុងសង្គមខ្មែរ។

- អ្នកនិពន្ធចង់ឱ្យកូនខ្មែរចេះដើមឡើងប្រឆាំងនឹងការគាបសង្កត់ពីសំណាក់ថៅកែ នាយ ទុន ដែលគិតតែប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន
- មិនត្រូវបណ្តោយខ្លួនឱ្យនាយទុនជិះជាន់កេងប្រវ័ញ្ចកម្មករស្លូតត្រង់តទៅទៀត
- កុំជឿលើការបញ្ចុះបញ្ចូលបន្តិចបន្តួច ដែលជាការធ្វើដើម្បីបិទបាំងអំពើអាក្រក់របស់គេ នោះឡើយ
- ត្រូវចេះរូបរួមគ្នាជាផ្លូវមួយដើម្បីប្រឆាំងនឹងអំពើអយុត្តិធម៌ អំពើអមនុស្សធម៌ដែលបង្ក ចលាចលនៅក្នុងសង្គម
- មិនត្រូវឱ្យអំពើអាក្រក់អូសទាញ ឬទឹកប្រាក់អូសទាញរហូតធ្លាក់ខ្លួនទៅប្រព្រឹត្តអំពើមិន ល្អ ដែលសង្គមស្អប់ខ្ពើមនោះទេ
- ជាសំរឿនកូនខ្មែរឱ្យខិតខំរកវិធីដោះស្រាយក្នុងសង្គមដើម្បីកុំឱ្យអំពើអយុត្តិធម៌ កើត មានតទៅទៀត។

គ- អត្ថប

១- វិធីតែងនិពន្ធ: រឿងថៅកែចិត្តចោរ អ្នកនិពន្ធតាក់តែងឡើងតាមរចនាបថល្ខោននិយាយ សរុបមានចំនួន៧ភាគ។

២- ការផ្តើមរឿង: នៅក្នុងរឿងនេះអ្នកនិពន្ធផ្តើមរឿងតាមរយៈការចាប់ផ្តើមដោយឱ្យតួអង្គពីរ រូបសន្ទនាគ្នា។ ដោយសាររឿងនេះជាប្រភេទរឿងល្ខោននិយាយការផ្តើមរឿងនេះមិនដូច ការផ្តើមរឿងបែបប្រលោមលោកដទៃឡើយ។

៣- ដំណើររឿង: (តួរឿង) នៅក្នុងតួរឿង អ្នកនិពន្ធប្រើវិធីតែងសំខាន់ៗដូចជា៖

• **វចនវិធី:** រឿងនេះអ្នកនិពន្ធប្រើពាក្យសាមញ្ញ ពាក្យកម្ចីបាលីសំស្ក្រឹត សង្ឃសព្ទ រាជសព្ទ និងពាក្យកម្ចីពីបរទេសផង ដែរ។ ឧទាហរណ៍ ៖

- **ពាក្យសាមញ្ញ :** ខ្លាន ហង អញ ម៉ែ កាទូច
- **ពាក្យកម្ចីបាលីសំស្ក្រឹត :** ពេទ្យ បុណ្យ វង្ស ទណ្ឌកម្ម ...
- **សង្ឃសព្ទ :** ព្រះសង្ឃ អនិច្ចកម្ម ព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ...
- **រាជសព្ទ :** រាជការ ស្តេច ...
- **ពាក្យកម្ចីពីបរទេស :** តែកុង អ៊ុងប៉ាង គីញ សហ្វ ...។

• **សំរាទវិធី:** មានការសន្ទនាគ្នារវាងតួអង្គនិងតួអង្គរហូតដល់បញ្ចប់រឿងជាក់ស្តែង ជានីត និយាយជាមួយពូហំ។ ឧទាហរណ៍៖

- ពូហំ : លោកក្លាយមានរឿងអ្វីបានជាមើលពូតាំងពីក្បាលដល់ចុងជើង...
- ជានីត : ពូក្រែង ក្រែងឡានពូ...។

• **ឯកវាទវិធី :** តួអង្គថៅកែបានពោលគិតតែម្នាក់ឯង។

ឧទាហរណ៍ : ភាគទី៦ ថៅកែពោលថា៖ " នៅទីបំផុត ខ្ញុំនៅតែម្នាក់ឯងទេដឹង ទេ! ដូចនេះមិនកើតទេ អញយកលុយ អញចាយទាំង អស់... "។

- **បដិវិធី:** ទំនាស់រវាងចៅកែ និងកម្មករគឺចៅកែកេងចំណេញលើញើសឈាម កម្មករ ឯកម្មករទាមទាររកយុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការរស់នៅ។
- **រចនាវិធី:** អ្នកនិពន្ធតាក់តែងរឿងនេះតាមរចនាបថល្ខោននិយាយ។
- **វឌ្ឍមានវិធី:** ដំណើររឿងមានការវិវត្តកាន់តែតឹងតែងទៅៗរហូតដល់ទីបំផុតពូហំ និងគង់ត . វប្បុលិសចាប់ទៅដាក់គុកដោយបន្ទុល់ទុក មីងយ៉ានយំសោកសង្រេង។
- **ឧបមានវិធី:** អ្នកនិពន្ធបានធ្វើការប្រៀបធៀបចរិតនាយទុនមូលធនទៅនឹងត្រីឆ្ក ដូចសម្តី ទ្រីក្នុងនាកទី៣ថា៖ “ពួកអានាយទុនទុកចិត្តមិនបានទេ ដូចត្រីឆ្កាអីចឹង ដើម្បីវាធំធាត់គ្មានញញើតនឹងស៊ីកូនឯងឡើយ”។

៤- ការបញ្ចប់រឿង:

រឿងនេះបានបញ្ចប់ទៅ ដោយតួអង្គឯកពូហំជាប់គុក។ ចៅកែដែលជា មេគំនិតបទឧក្រិដ្ឋត្រូវរួចខ្លួន ឯតួអង្គកម្មករទាំងអស់ត្រូវបញ្ឈប់ពីការងារ។ ការបញ្ចប់ រឿងបែបនេះ ដើម្បីបណ្តុះគំនិតអ្នកអាន អ្នកសិក្សាឱ្យចេះត្រិះរិះពិចារណា តស៊ូពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គ និងចេះដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងការរំស្វង់រកសិទ្ធិសេរីភាពនិងយុត្តិធម៌។

២២- អត្ថសេស

១- តថរស: ជាតម្លៃដែលកើតចេញពីការបង្ហាញនូវភាពពិតជាក់ស្តែង រឿងរ៉ាវដែលកើតឡើង ក្នុងរឿងចៅកែចិត្តចោរនេះ គឺជារឿងដែលកើតមានឡើង ពិតប្រាកដជាក់ស្តែងនៅក្នុង សង្គមខ្មែរ បន្ទាប់ពីប្រទេសបានទទួលឯករាជ្យពីពួកអាណានិគម។ បញ្ហាសង្គមជាក់ស្តែង ទាំងនោះមានដូចជា អំពើពុករលួយ ការជិះជាន់ ការគាបសង្កត់ពី សំណាក់នាយទុនមក លើអ្នកទន់ខ្សោយ ការប្រើប្រាស់អំណាចទឹកប្រាក់ធ្វើឱ្យរឿងខ្មៅទៅស សទៅខ្មៅ អ្នកទន់ ខ្សោយ ទទួលរងនូវការបោកប្រាស់ពីអ្នកមានជាដើម។ ចំពោះបញ្ហាទាំងនេះ យើងក៏ ឃើញអ្នកនិពន្ធបង្ហាញនៅចុងបញ្ចប់នៃរឿងផងដែរ។

២- វិរស: ជាតម្លៃដែលកើតចេញពីការបង្ហាញពីវិវាទរបស់តួអង្គ។ តាមរយៈរឿងនេះ យើង ឃើញថា តួអង្គជានីត មីងយ៉ាន ពូហំ និងកម្មករទាំងបួនសុទ្ធតែបង្ហាញជំហររបស់ខ្លួន ដើម្បីតស៊ូនឹងចៅកឡានដែលជាមនុស្សអាក្រក់ ពួកគេហ៊ានបកអាក្រាតមុខមាត់របស់ ចៅកែចំពោះមុខនគរបាល បើទោះជាការបកអាក្រាតនេះមិនទទួលជោគជ័យក៏ដោយ។

៣- កុសលរស: ជាតម្លៃអប់រំដែលមាននៅក្នុងរឿង។ ក្នុងរឿងនេះបានអប់រំអ្នកអានឱ្យមាន ស្មារតីប្រកាន់យកនូវយុត្តិធម៌ មិនត្រូវបណ្តោយខ្លួនឱ្យធ្លាក់ចូលក្នុងអន្ទាក់របស់នាយទុន ឬ ត្រូវអំណាចនៃទឹកប្រាក់អូសទាញបាននោះទេ ឱ្យចេះរូបរួមសាមគ្គីគ្នា និងចេះជួយគ្នាក្នុង គ្រាមានអាសន្ន ចៀសវាងការបែកបាក់សាមគ្គី។ សកម្មភាពទាំងនេះ គឺស្តែងឡើងតាមរយៈតួអង្គ ជានីត ពូហំ មីយ៉ាន និងកម្មករទាំងបួនដែលពួកគេជាឆ្មោះមួយក្នុងការទាមទាររក យុត្តិធម៌ ។

៤- សង្គមរស: ជាតម្លៃដែលអ្នកនិពន្ធលើកឡើងពីរឿងរ៉ាវរបស់មនុស្សនៅក្នុងសង្គម។ តាម រយៈរឿងចៅកែចិត្តចោរនេះ យើងឃើញថា អ្នកនិពន្ធបានបង្ហាញពីជីវភាពរស់នៅរបស់ មនុស្សដូចជាពូហំ និងកម្មករ ជានីតដែលជាកម្មកររបស់ចៅកឡានធ្វើការដើម្បី ដោះ ស្រាយជីវភាពនិងការរកស៊ីប្រជែងគ្នារបស់ចៅកឡានដូចគ្នាជាដើម។

៥- សញ្ញាតនាវសៈ ជាតម្លៃដែលកើតចេញពីសញ្ញាតនាវសៈតូអង្គដោយរួមមានសញ្ញាតនាវសៈតូអង្គរវាងម្តាយ ឪពុក កូន ប្តីប្រពន្ធជាដើម។ នៅក្នុងរឿងចៅកែចិត្តចោរនេះ យើង សង្កេតឃើញ មានការបង្ហាញអំពីសញ្ញាតនាវសៈពូហំ និង ប្រពន្ធគាត់ រវាងពូហំចំពោះកូន និងម្តាយ ព្រមទាំងរវាង ពូហំនឹងមិត្តរួមការងារទាំងអស់របស់គាត់។

៦- នាដ្យរសៈ ជាតម្លៃដែលបង្ហាញពីភាពកម្សត់ព្រាត់ប្រាស វិបត្តិក្នុងគ្រួសារជាដើម។ តាម រយៈរឿងចៅកែចិត្តចោរ យើងសង្កេតឃើញអំពីវិបត្តិដែលកើតមានក្នុងគ្រួសារពូហំ ធ្វើ ឱ្យគាត់សម្រេចចិត្តប្រព្រឹត្តអំពើខុសឆ្គង ហើយចុងក្រោយត្រូវ ព្រាត់ប្រាសគ្រួសារ ព្រោះខ្លួនគាត់ត្រូវជាប់គុក។

១- បញ្ហាសង្គម

១- នយោបាយៈ របបគ្រប់គ្រងសង្គមខ្មែរនាសម័យនោះគឺរបបរាជានិយមដែល គ្រប់គ្រង ដោយព្រះមហាក្សត្រ។

២- សេដ្ឋកិច្ចៈ

- អាជីវកម្មៈ ក្នុងរឿងបានបង្ហាញពីរោងជាងជួសជុលរថយន្តដែលប្រើប្រាស់កម្លាំងកម្មករ តិចតួចជាក់ស្តែង សុខ មាន គង់ ទ្រី ជាជាងជួសជុលរថយន្តរបស់ចៅកែចិត្តចោរ។ **ឧទាហរណ៍** : ឆាកទី៣ " ពួកកម្មករធ្វើឡាន... " ។

- ពាណិជ្ជកម្មៈ មានការលក់ដូរឆ្នោតវត្ថុ និងការប្រកបអាជីវកម្មរថយន្តឈ្នួល។ **ឧទាហរណ៍** : ក្នុងឆាកទី២ ចៅកែបាន ពោលថា "...អញមិនដែលខានទេ តាំងពីសង់ សាលារៀន ទិញឆ្នោតវត្ថុ" ។

- គមនាគមន៍ : អ្នកនិពន្ធបង្ហាញពីគមនាគមន៍តាមរយៈតូអង្គចៅកែដែលមានរថយន្ត - : ដឹកអ្នកដំណើរ។ **ឧទាហរណ៍** : រថយន្តឈ្នួលមានតែចៅកែពូហំ និងចៅកែ ហុង លី។ ហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈដំណើររឿងបានបង្ហាញអំពីបញ្ហាប្រាក់ បានន័យថា មានការចាយវាយ និងប្រើប្រាស់រូបិយប័ណ្ណប្រាក់រៀល។ **ឧទាហរណ៍** : ក្នុងឆាកទី១ ពូហំនិយាយថា ៖ " មិនហ៊ានឯ ណា១ម៉ឺនរៀល " ។

៣- សង្គមកិច្ច

- ស្ថានភាពរស់នៅ : ប្រជាជនរស់នៅក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រលំបាកតោកយ៉ាក បានព្រឹកខ្វះ ល្ងាច ហើយទទួលរងការបំបិទ សិទ្ធិសេរីភាពសព្វបែបយ៉ាង។ **ឧទាហរណ៍** : ក្នុងឆាកទី១ ពូ ហំ បានបញ្ជាក់ថា៖ "...មានមនុស្សច្រើនបានព្រឹកខ្វះល្ងាច គ្មានអ្វី វ៉ែណូ គ្មានដំបូលជ្រក រស់ដោយសារលក់កម្លាំងប្រចាំថ្ងៃ លោតែឈឺ ដេកចាំងាប់... " ។

- សន្តិសុខសង្គម : ក្នុងដំណើររឿងអ្នកនិពន្ធបង្ហាញបញ្ហាបញ្ចាំអំពីការរស់នៅរបស់កម្មករ ដែលទទួលរងនូវការជិះជាន់ កេងប្រវ័ញ្ច អំពើពុករលួយដែលចៅកែបានប្រព្រឹត្តនិងពុំមាន ការធានាលើសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឡើយ ជាក់ស្តែងសិទ្ធិ សេរីភាពក្នុងការ បញ្ចេញមតិត្រូវបិទទាំងស្រុង។ **ឧទាហរណ៍** : ក្នុងឆាកទី៧ គង់គ្រាន់តែស្រែកថា " តើ ខ ណា! ឆ្នាំណា! សត វត្សរ៍ណា! ទើបរើបម្រះពីការជិះជាន់បែបនេះ..."។ គង់ក៏ត្រូវប៉ូលិស ចាប់ដាក់ខ្នោះភ្លាម។

- សុខាភិបាល : ប្រជាជនក្រីក្រខ្វះលទ្ធភាពក្នុងការព្យាបាលជំងឺ ខ្វះថ្នាំសង្កូវ ពេទ្យគ្រាន់តែ ពិនិត្យជំងឺ ឯអ្នកជំងឺត្រូវទិញ ថ្នាំព្យាបាលខ្លួនឯង។ **ឧទាហរណ៍** : ក្នុងឆាកទី១ ពូហំបាន បញ្ជាក់ថា៖ " ទៅពេទ្យៗឱ្យសំបុត្រទិញថ្នាំចាក់ ពូគ្មានលុយទិញថ្នាំធ្វើ ម្តេចទុកឱ្យប្រពន្ធ ស្លាប់ឬ?"

-ការងារនិងមុខរបរ : ក្នុងដំណើររឿងអ្នកនិពន្ធបង្ហាញពីមុខរបរជាច្រើនដូចជាមាន ថៅក កម្មករជួសជុលរថយន្ត(សុខ ទ្រី មាន គង់) អ្នកបើកឡាន(ពូហំ) និងលេខា(ជានីត)។ **ឧទាហរណ៍ :** ក្នុងឆាកទី១ ពូហំ បានពោលថា៖ "...ពូមកនេះមកបើក លុយរង្វាន់ មិនមែន មកបើកប្រាក់ខែទេប្រាក់ខែបើកចាយអស់១ខែមុនស្រេចទៅហើយ ។"

៤- វប្បធម៌

- ជំនឿ : ប្រជាជនខ្មែរនាសម័យនោះជឿលើបុណ្យបាប ។ **ឧទាហរណ៍** ក្នុងឆាកទី១ ពូហំ បានពោលថា៖ "...ម្តាយពូ គាត់ចាស់ហើយ ហើយគាត់ ចង់ធ្វើបុណ្យ មុននឹងគាត់អនិច្ចកម្ម គាត់សុំលុយពូ ឱ្យពូធ្វើម្តេច មិនឱ្យគាត់ធ្វើបុណ្យធ្វើទាន... ។"

-សាសនា : ប្រជាជនខ្មែរគោរព និងជឿលើព្រះពុទ្ធសាសនា ដើរតាមពុទ្ធាវាទ ព្រមទាំង មានការសាងសង់សាលា បាលី សង់វត្តសម្រាប់ព្រះសង្ឃផងដែរ។ **ឧទាហរណ៍ :** ក្នុងឆាក ទី៥ តាមសម្តីនាងយ៉ាងនិយាយជាមួយគឺញ៖ "ចាសទេ យក ព្រះពុទ្ធធើជាប្រធាន ខ្ញុំមិន បានដឹងទេ... ។"

-ការសិក្សាអប់រំ : ក្នុងរឿងការសិក្សាអប់រំមានតាំងពីអនុវិទ្យាល័យរហូតដល់វិទ្យាល័យ។ ពិសេសមានការបែងចែក សិស្សប្រុស និងស្រី ជាក់ស្តែង ជានីតសិក្សានៅវិទ្យាល័យ ព្រះ 1 ស៊ីសុវត្ថិ ឯកាទូចចូលសិក្សានៅអនុវិទ្យាល័យនារី។ **ឧទាហរណ៍ :** ក្នុងឆាកទី១ ជានីតបាន ពោលថា៖ " នៅរៀនវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ... ក៏មកសុំធ្វើការនៅនេះ យកលុយរៀនឈ្នួល យ ថៗទៀត។"

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

តាមការសិក្សាវិភាគខាងលើ យើងអាចវាយតម្លៃបានថា រឿងថៅកែចិត្តចោរ គឺជារឿង មួយដែលលោក ពៅ យូឡេង និងលោក អុំ ឈីន ប្រឌិតឡើងលើបញ្ហាពិតខ្លះ ដែលកើតមាននៅ ក្នុងសង្គមខ្មែរយើង។ ការណ៍នេះដើម្បីស្តែងឡើងពញ្ញាក់ អារម្មណ៍ខេមរជន ពិសេសយុវជន ជំនាន់ក្រោយឱ្យចាប់អារម្មណ៍ពីបញ្ហាសង្គម ហើយចូលរួមចំណែករកវិធីដោះស្រាយ ដើម្បី ក្លាយសង្គមខ្មែរមួយទៅជាសង្គមនីតិរដ្ឋពិតប្រាកដ។ ជារួមមករឿងថៅកែចិត្តចោរ ល្អទាំងផ្នែក អត្ថន័យ អត្ថរស និងអត្ថរូប ពិសេសអ្នកនិពន្ធមានទេពកោសល្យច្រើនប្រសប់ក្នុងការជ្រើសរើស ពាក្យពេចន៍ឱ្យស៊ីតាមស្ថានភាពរឿង និងសម័យកាលនៃ ស្រុកទេស ។ជាចុងក្រោយនាងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់គណៈសង្ឃ ទ្រង់ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អ្នកនាង កញ្ញា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងប្រិយមិត្ត ក្រុមនិស្សិត រួមទាំងបងប្អូនគ្នាដែលចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃ ក្នុងការអាននូវអត្ថបទ របស់ នាងខ្ញុំ ។